

Comunu de Pauli

COMUNU DE PAULI

TZITADI METROPOLITANA DE CASTEDDU

STATUTU COMUNALI

SU VICE PRESIDENTI

F.u Orrù Mario

SU SEGRETÀRIU GENERALI

F.u Dot. Aldo Cappai

Fatu cun deliberatzioni de su C.C. n.22 de su 23.03.2020.

Annullau una parti de su CO.RE.CO. su 10.05.2000

Pubricau in s'Albu Pretòriu de su 07 de Làmpadas 2000, po 30 diis de sighiu

ÌNDIXI SUMÀRIU

TÌTULU I PRINTZÌPIUS E ELEMENTUS COSTITUTIVUS

- Art. 1 - Su Comunu de Pauli
- Art. 2 – Printzipius de fundamentu
- Art. 3 – Sa programatzioni
- Art. 4 – Is benis comunalis
- Art. 5 – Su territòriu
- Art. 6 – Sa tzitadi metropolitana
- Art. 7 – Impreu de sa lingua sarda
- Art. 9 – Albu pretòriu
- Art. 10 – Bulletinu ufitziali de su comunu

TÌTULU II ISTITUTUS PO PIGAI PARTI

- Art. 11 – Assotziatzionis
- Art. 12 – Consultas
- Art. 13 – Consultatzionis
- Art. 14 – Titularis de diritu po pigai parti
- Art. 15 – Istàntzias
- Art. 16 – Petizzionis
- Art. 17 – Interrogatzionis e interpellàntzias de parti de is organizatzionis iscritas a s'albu
- Art. 18 – Propostas
- Art. 19 – Consultatzioni de sa populatzioni
- Art. 20 – Doveris de s'aministratzioni
- Art. 21 – Iniziativa referendària

- Art. 22 – Sboddicamentu de su referendum

TÌTULU III SU DIFENSORI TZÌVICU COMUNALI

- Art. 23 – Ufitziu de su difensori tzivicu

TÌTULU IV PROTZEDIMENTU AMINISTRATIVU

- Art. 24 – Printzipius de sa protzedura

TÌTULU V UFÌTZIUS ISTITUTZIONALIS E ÀTERUS DIFARENTIS

- Art. 25 – Ufitzius
- Art. 26 – Su cunsillu comunali
- Art. 27 – Su presidenti de su cunsillu
- Art. 28 – Su cunsilleri antzianu
- Art. 29 - Is cumissionis cunsiliaris
- Art. 30 – Is trumas cunsiliaris
- Art. 31 – Sa cunferèntzia de is capogrupus
- Art. 32 – Is cunsilleris
- Art. 33 – Nòmina de sa giunta
- Art. 34 – Cumpositzioni de sa giunta
- Art. 35 – Incumpatibidadi e inelegibidadi
- Art. 36 – Cumpetèntzias e atividadis de sa giunta
- Art. 37 – Su pigai parti de su segretàriu

Art. 38 – Acabu de s'incàrrigu de is assessoris

Art. 39 – Doveris de is assessoris

Art. 40 – Su sindigu

Art. 41 – Motzioni de sfidùcia

Art 42 – Su vicesindigu

TÌTULU VI ORDINAMENTU DE IS UFÌTZIUS

Art. 43 – Is Printzipius po sa determinatzioni de sa dotazioni orgànica, s'organizazioni e sa gestioni de su personali

Art. 44 – Su segretàriu generali

Art. 45 – Responsàbili de servitziu

Art. 46 – Incàrrigus esternus

Art. 47 – Esertitziu de incàrrigus sostitutivus

Art. 48 – Protzedimentu disciplinari

TÌTULU VII SERVÌTZIUS E ASSOTZIATZIONIS

Art. 49 – Pianu generali de is servitzius

Art. 50 – Servitzius comunalis pùbricus

Art. 51 – Is aministradoris

Art. 52 – Costituzioni e su pigai parti a sotziedadis

Art. 53 – Istituzionis e aziendis spetzialis

Art. 54 – Cuntzessionis

Art. 55 – Assotziatzionis

TÌTULU VIII CONTROLLUS INTERNUS, CONTABILIDADI E FINÀNTZIA

Art. 56 – Su collègiu de is revisoris

Art. 57 – Su controllu de gestioni

Art. 58 – Atividadi contàbili

Art. 59 – Atividadi finantziària

Art. 60 – Nùcleu de valutazioni

TÌTULU IX NORMAS TRANSITÒRIAS E FINALIS

Art. 61 – Abrogazioni de is normas incumpatibilis

Art. 62 – Parris obligatòrius

Art. 63 - Norma po sa serrada

Art. 64 – Intrada in vigèntzia

Preàmbulu

In s'ùrtimu censimentu sa populatzioni fiat de 2250 personas;

Su traballu printzipali est cussu cun sa masserìtzia,

mestieris netzessàrius innui traballant giai 70 personas;

Is massòjus si distinghint in meris, chi arant cun su giuabi, e is tzeracus chi faint servitziu po is àterus in is òperas o in su trasportu de is provistas a Casteddu;

In su caràtiri de is paulesus ddoi est bontadi, poita ca funt pacìficus, traballantis, religiosus e no impricaus in afàrius malus;

Est aici strintu su paulesu, chi fortzis sa superfitzi cosa sua no est prus de tres millius cuadraus;

Sa bidatzone, chi tenit in su territòriu cosa sua, est cussa de su sartu de Santu Lorentzu, chi est un'àrea de giai 700 stareddus;

Candu in custa capella s'afestàt su 10 de Austu, ddoi andàt genti meda e si faiat sa cursa a su pàlliu.

TÌTULU I

PRINTZÌPIUS E ELEMENTUS COSTITUTIVUS

Art. 1

- Su comunu de Pauli –

1. Su comunu de Pauli est stètiu torrau a costitui cumententi enti locali po voluntadi de is tzitadinus, espressada cun consurtatzioni referendària;
2. Torrat a bivi a manera autònoma, pustis s'interrutzioni po mori de su R.D. 26 de Abrili 1928, in virtudi de sa lei regionali n.36 de su 18 de Donniasanti 1991, torrendi-sì a uniri a is impreus, costumus e traditzionis popularis e territorialis particularis;
3. Est enti territoriali de diritu pùbricu cun personalidadi giuridica. Tenit autonomia statutària, normativa, organizzativa e amministrativa in s'àmbitu de is printzìpius cunformaus de sa lei, e autonomia impositiva e finantiària in s'àmbitu de custu statutu, de is regulamentus e de is leis de coordinamentu de sa finàntzia pùblica.
4. Rapresentat sa comunidadi cosa sua, ndi tenit a cura po is interessus e nd'amparat su sviluppu. Est titulari de funtzionis pròpias e esèrtzitat is funtzionis atribuidas o delegadas de su Stadu e de sa Regioni Autònoma de sa Sardigna, cunforma a su printzìpiu de sussidiariedadi.

Art. 2

- Printzìpius de fundamentu –

1. Su comunu fundat is atzionis chi ddi pertocant cun is printzìpius inditaus de sa Costitutzioni e de custu statutu e ndi tirat is ostàculus de òrdini sotziali e econòmicus chi ddu limitant po ddus acumpriri.
2. Ponit in contu s'arrispetu po sa vida e su sviluppu de sa persona umana e garantiscit su pigai parti de totu is tzitadinus a s'organizazioni politica, econòmica, sotziali e culturali in su cuntestu comunali e de prus in cussu regionali, natzionali e europeu.

3. Arreconoscit e garantiscit su svolgimentu liberu de sa vida sotziali de is trumas, de is istitutzionis de is comunidadi localis e favoressit su sviluppu de is assotziazionis organizadas a manera democràtica.
4. Su comunu svolgit is incàrrigus chi ddi pertocant e còmputus de importu sotziali e po su sviluppu econòmicu, fintzas cun is atividadi chi podint essi esertzitas cun iniziativa de is tzitadinus e de is formatzionis sotzialis insoru.
5. Arreconoscit sa funtzioni e su ruolu de is organizzazionis sindacalis presentis cun is struturas organizativas.
6. Proponit, cun atzionis de politica ativa, s'amparu e sa tutela de s'ambienti naturali.
7. Promovit una sistematzioni orgànica de su territòriu, in d-una situatzioni de unu programa po su sviluppu de is insediamentus umanus, de is infrastruturas sotzialis e de is atividadi produtivas.
8. Stipulat acòrdius cun protocollus de cuncetu cun s'ateneu interessau po su coordinamentu de is iniciativas chi pertocant s'àrea de sa tzitadella universitària.
9. Cuncurrit a sa determinatzioni de is obietivus generalis cuntènnius in is pianus e in is programas de su Stadu e de sa Regioni Sardigna e de is ufizius de livellu mesanu po s'amparu is interessus spetzificus de sa comunidadi Paulesa. Apoderat raportus costantis cun s'aministratzioni provintziali cumpetenti e collaborat cun is àterus comunus lacanantis.

Art.3

- Sa programatzioni –

1. Su comunu tenit cumentis sistema ordinàriu de s'atividadi cosa sua sa politica de programatzioni, coordinada cun sa Regioni e cun sa provìntzia e cun is àterus entis territorialis, su cuncòrdiu istituzionali e sotziali, su partnerariau.
2. Cun is trastus de sa programatzioni àtuat is pianus de interventu setoriali in su territòriu cosa sua, su programa de sviluppu econòmicu e culturali, is programas de òperas pùblicas e in particulari is pianus urbanìsticus.
3. Su comunu realizat sa programatzioni cun sa partecipazioni democràtica de is tzitadinus, de is assotziazionis e de is organizzazionis sindacalis.

Art. 4

- Is benis comunali –

1. Su comunu curat sa valorizatzioni e cunservatzioni de is benis chi faint parti de su demàniu cosa sua e chi funt su patrimoniu de issu etotu. Agiornat s'inventàriu agatendi sa destinatzioni spetzifica e controllat po unu impreu de is benis comunali chi acumentint is abisòngius sotzialis, culturalis e amministrativus de sa colletividadi e po favoressi su sviluppu econòmicu e sustenibili de su territòriu.

Art. 5

- Su territòriu –

1. Su territòriu est cussu definiu in s'allegau "1" a sa lei regionali arremonada n.36 de su 1991, po mori ca nd'est stètia bogada de is làcanas stòricus sa zona de Santu Larentu e is localidadis inditadas in is fòllius catastalis 1, 2, 3 e 4;

2. Est individuau in catastu is terrenus de su 5 a su 29 in su prospetu d'unioni 1:25.000 de Pauli; lacananti cun Casteddu, Pirri, Quartùciu, e Ceràxius; sa superfìtzi est de Ha 650.25.50;

3. Su torrai a pigai sa piana de S. Larentu, innui ddoi est sa cresiedda antiga de su Santu, chi sa genti paulesa dd'est devota meda, e de is àteras zonas inditadas in su primu comma, abarrant unu obietivu de no perdi de persighiri cun dònna mezu giuridicu e politicu, po s'amparu de is traditzionis culturalis e religiosas.

S'estensioni territoriali de sa piana est de Ha 497.71,45;

4. Custu territòriu, in prus, rapresentat po totu sa comunidadi un balori econòmicu, giuridicu e politicu, cumentu beni netzessàriu po su sviluppu e depit essi preservau e valorizau cumentu arresursa de no podi cambiai.

Art. 6

- Sa tzitadi metropolitana –

1. Su comunu de Pauli si deccarat a favori po istituiri de parti de sa Regioni Autònoma de sa Sardigna s'àrea metropolitana de Casteddu.

2. Assegurat sa collaboratzioni prena a sa cunferèntzia de is entis interessaus po sa delimitatzioni funtzionali de s'àrea.

3. Pretendit fintzas su riòrdini de su territòriu cun sa definitzioni de is làcanas comunalis chi storicamenti faiant giai parti de sa comunidadi paulesa.

Art. 7

- Impreu de sa lingua sarda -

1. Sa lingua sarda est patrimòniu sotziali de sa comunidadi locali e est amparada cumentis espressioni traditzionali a manera iscrita e orali, cunforma a sa lei regionali n.26/97 chi dda dissiplinat.

2. Is cunsilleris, is assessoris e su sindigu podint svolti in lingua sarda is interventus insoru in su cunsillu. At a essi cura de is interessaus a ndi donai una sàntesi in lingua italiana, po sa verbalizatzioni.

3. S'apoderat, po si chi est possibili, sa denominatzioni antiga de logus e de is bixinaus in lingua sarda, cun rigori lògicu e filològicu.

4. Is autus chi tenint impreu giuridicu depint essi iscritus in lingua italiana.

Art. 8

- Sedi, stema, gonfaloni, bandera -

1. Su comunu tenit sa sedi in su palàtziu munitzipali. Inguni si faint de arrègula is adunàntzias comunalis e s'atòbiant is cumissionis cunsiliaris e sa giunta. E at a essi sa sedi de is trumas cunsiliaris.

Is òrganus elègius podint detzidi a manera autònoma de s'atobiai in d-una àtera sedi po esigèntzias spetzificas e particularis.

2. Su comunu de Pauli pigat su stema e su gonfaloni cun carateristicas stabilidas cun deliberatzioni de su cunsillu.

3. S'impreu de su gonfaloni e de su stema at a essi dissiplinau de su regulamentu, chi nd'at a inditai in su matessi tempus is arrecurrèntzias po dd'imperai e candu si podit donai in cuntzessioni a entis e assotziatzionis chi traballant in su territòriu.

4. Dònna borta chi sa lei disponit de esponni sa bandera natzionali, regionali o europea, custas si depint ponni impari.

Art. 9

- Albu pretòriu –

1. In su palàtziu munitzipali ddoi est s'albu pretòriu po pubricai is autus e is avisus prevedius de sa lei, de su statutu e de is regulamentus.

2. Sa pubricatzioni depit garantiri s'atzezzibilitadi, totalidadi e sa possibilitadi de ddu ligi. S'incarrigau responsàbili s'incurat de apicai is autus a s'albu pretòriu, cun s'agiudu de s'ufitziu de is missus comunalis e, cun atestatzioni de su missu etotu, ndi tzertificat sa pubricatzioni fata.

Art.10

- Bulletinu ufiziali de su comunu –

1. Est istituui su bulletinu ufiziali de su comunu de Pauli po sa pubricatzioni de s'elencu de is argumentus de totu is deliberatzionis pigadas de su cunsillu e de sa giunta comunali, e de is autus chi funt prus de importu e de interessu po sa comunidadi.

Su bulletinu bessit dònna duus mesis, sa primu dii de is mesis paris de s'annu solari.

2. Sa pubricatzioni, chi tenit su scopu de fai sciri is scedas e po sa trasparèntzia de s'atividadi comunali, fintzas cun sa sempificatzioni e s'espricadura de su sinnificu de is atus, dd'at a fai s'ufitziu stampa e documentatzioni.

3. Is disponimentus de lei po sa pubritzidadi de is atus funt a dònna manera espretaus fintzas apichendi scèti a s'albu pretòriu po su tempus e cun is modalidadis prescritas, sarvu de leis spetzialis chi donant àterus disponimentus.

4. Su bulletinu s'at a spainai in sa domu comunali, cun pubritzidadi adeguada.

TÌTULU II

ISTITUTUS PO PIGAI PARTI

Art.11

- Formas po s'assotziai -

1. Su comunu de Pauli favoressit s'atividadadi de is formas assotziadas liberas chi no tenint scopu de lucru cun finalidadi sotziali, culturali, sportivas, po su spàssiu e po s'assistèntzia de s'ambienti e po s'amparu de is diritus, e cussas de is organizatzionis de volontariau.

2. Su comunu disciplinat, cun regulamentu apòsitu:

- a) S'istitutzioni de albus chi depit tenni su responsàbili de cumpetèntzia innui si podint iscriri assotziatzionis e organizatzionis inditadas in su comma pretzedenti;
- b) Is interventus po s'agiudu finantziàriu e organizzativu po is assotziatzionis liberas e is organizatzionis de volontariau ponendi-de-ndi a disponimentu sedis e logus pùblicus;
- c) Sa possibilidadi de donai a assotziatzionis e organizatzionis arremonadas in su comma pretzedenti, incàrrigus de interessu pùblicu, fintzas cun cunventzionis, cun controllu de sa calidadi de s'atividadadi fata de custas assotziatzionis.

Art.12

- Consultas –

1. Su comunu podit consultai is assotziatzionis iscritas a is albus arremonaus in su comma 2 litera a) de s'articulu pretzedenti, cun assembleas, preguntàrius, mezus informàticus o telemàticus, cumprovamentus.

2. Cun delibera cunsiliari podint essi istituas consultas permanentis, generalis o po unu setori in particulari, innui funt tzerrius a fai parti is rapresentantis legalis de is assotziatzionis iscritas a-i custus albus arremonaus, inditendi in sa delibera de istitutzioni is argumentus – in cussus de cumpetèntzia de su cunsillu – chi funt torraus a s'atentzioni de is consurtas e su nùmuru de si chi ndi faint parti.

3. Su parri de is consultas no est vincolanti nì obrigatòriu ma, candu funt istituas, chi no benint consultadas o no benit fatu cumenti su parri insoru inditat, si depit motivai poita si sceddant de no ddus ponni a menti.

4. Cun regulamentu apòsitu aprovau de su cunsillu, s'at a disciplinari su modu de funtzionari de is consurtas.

Art.13

- Consultatzionis –

1. Su sindigu favoressit is consultatzionis innui funt tzerrius is rapresentantis de is entis chi funt in su territòriu comunali, is rapresentantis de is categorias professionalis, econòmicas, sotzialis e sindacalis, po tenni contributus ùtilis po sa predisponnida de is atus de programatzioni e de bilànciu.

2. Sa sceda de custa consultatzioni si depit donai a su cunsillu candu si fait sa relatzioni po su bilànciu de previsionis.

Art.14

- Titularia de is diritus po ndi fai parti –

1. Totu is tzitadinus residentis, fintzas is stràngius e nòmadis, chi funt a manera temporànea in su territòriu comunali, cun dexeotu annus fatu, tenint su diritu de presentai a s'aministratzioni comunali istàntzias, petizzionis, dimandas, interrogatzionis e propositas e podint fai parti de is consurtas, cunforma a su regulamentu.

2. Tenint diritu de sutascriri s'arrestata de referendum consurtivu e tenint su diritu de votu is tzitadinus chi funt iscritus in is listas elettoralis de su comunu, e is stràngius e cussus nòmadis, chi funt residentis magiorennis.

Art.15

- Istàntzias –

1. S'istàntzia cunsistit in d-una arrestata specifìca, presentada de sugetus singulis o assotziaus a is amistradoris comunali o a is funtzionàrius, po provedi a atus de cumpetèntzia insoru.

Ddoi podit essi fintzas una sollecitatzioni po auditzionis o po pigai atus amministrativus de interessi particulari o generali.

Art.16 **- Petizzionis –**

1. Sa petizzioni est una dimanda iscrita, indirizzata a su sindigu o a su presidenti de su cunsillu, arrevòlgia a sa giunta o a su cunsillu, sutascrita de assumancu 300 personas chi ndi tenint diritu, o de is legalis rapresentantis de assumancu 5 assotziazionis iscritas a is albus arremonadas in s'artìculu 11, de is consurtas, po ndi domandai de pigai provedimentus de su cunsillu o de sa giunta, depit essi allegada a sa proposta de deliberatzioni, innui s'ant a espressai is parris cunforma a sa lei.

2. S'argumentu ogetu de sa petizzioni depit essi postu cumentu o.d.d. de sa giunta o de su cunsillu in sa primu atòbiu sutzessivu a s'espertamentu de s'istrutòria netzessària de parti de is ufizius e a dònna manera no prus a tradu de duus mesis innui est arribada a su protocollu de su comunu.

Art. 17 **- Interrogatzionis e preguntas de parti de is organizatzionis iscritas a s'albu –**

1. Is associatzionis e is organizatzionis iscritas a s'albu cunforma a su comma 2 lit. a) de s'art.11, e is consurtas arremonadas in s'art.12, podint svolgi, po iscritu, a su cunsillu o a sa giunta, interrogatzionis po sciri scedas apitzus de autus o situatzionis chi pertocant s'amministratzioni comunali o sa vida de sa comunidadi, o fai preguntas po connosci su fundamentu de cumportamentus particularis de s'amministratzioni o po su chi bolit fai po situatzionis o problemas chi pertocant sa comunidadi.

Art.18 **- Propostas –**

1. Sa proposta est un'arrecheta, fata a su cunsillu o a sa giunta, po s'oberai cun atus amministrativus particularis, e chi cunsistit in d-una presentatzioni de unu progetu articolau e cun d-una relatzioni chi amostit fintzas unu preventivu de is spesas po sa proposta in sa fasi iniziali e a regimi.

2. Sa proposta est sutascrita de assumancu duxentus personas chi ndi tenint diritu, cunforma a s'art.14 de custu statutu, chi podint usufruiri, po aprontai su progetu e sa relatzioni, de sa collaboratzioni e agiudu de is ufizius comunalis, pruschetotu de sa ragioneria e segreteria generali, e de su responsàbili de su servitziu de cumpetèntzia.

Art.19

- Consultazioni de sa populazioni –

1. Su cunsillu comunali, cun proposta de una de sa de cuàturu parti de is cunsillaris assenniaus a su comunu, o cun arrechesta de 500 tzitadinus chi ndi tenint diritu cunforma a s'art.14 de custu statutu, eletoris o de cincu assotziazionis o organizazionis iscritas a s'albu, tenit a disponimentu formalidadis po sa consultazioni populari cun distribuzioni e arregorta de preguntàrius, assembleas popularis, fintzas chi pertocant scèti cancunu bixinau, po connosci is impèllidas de sa populazioni po problemas chi pertocant sa comunidadi chi depint essi afrontaus de s'aministratzioni comunali.

Art.20

- Doveris de s'aministratzioni –

1. Su sìndigu, sa giunta, su cunsillu su presidenti de su cunsillu, su diretori generali, is dirigentis e/o funtzionàrius de s'enti, su segretàriu generali arrespundint a is istàntzias, petizionis, dimandas o interrogatzionis fatas a issus aintru de trinta diis de candu funt stètias presentadas.

2. Su cunsillu o sa giunta deliberant apitzus de is propostas fatas de si chi ndi tenint diritu aintru de sessanta diis de candu funt stètias presentadas.

Art. 21

- Iniziativa po referendum –

1. Est amitiu referendum consultivu, propositivu e abrogativu po argumentus chi pertocant atus po totu sa comunidadi e arrespetendi s'articulu sighenti.

2. S'iniziativa po su referendum podit essi fata:

- a) Cun arrechesta sutascrita, assumancu cuàturu mesis ainnantis de candu si depositat s'istàntzia, de otuxentus tzitadinus chi ndi tenint diritu;
- b) Cun deliberatzioni de su cunsillu comunali cun sa maggioràntzia de assumancu duas de is tres partis de is cunsilleris assenniaus a su comunu e cun is modalidadis stabilias de su regulamentu.

Art. 22

- Svolgimentu de su referendum -

1. Su testu o dimanda sutapònna a referendum, in d-una unica chistioni, depit essi craru, univocu e po atus de cumpetèntzia de su cunsillu comunali, escludendi:

- a) Provedimentus chi pertocant eletzionis, nòminas, incàrrigus, rèvocas, decadèntzias po dònna titulu o persona;
- b) Su statutu e is regulamentus organizativus de s'aministratzioni comunali;
- c) Provedimentus finantziàrius o contàbilis;
- d) Ogetus giai sutapònnius a referendum in is ùrtimus cincu annus;
- e) Atus chi pertocant s'amparu de minoràntzias ètnicas o religiosas.

2. Is modalidadis po s'arrechesta de referendum e su modu de ddu fai funt stabilius de regulamentu apòsitu.

TÌTULU III

SU DIFENSORI TZÌVICU COMUNALI

Art.23

- Ufitziu de su difensori tzivicu -

1. In su comunu de Pauli podit essi istituui s'ufitziu de su difensori tzivicu, cumentu garanti de s'impartzialidadi, de sa tempestividadi e de sa curretesa de s'atzioni amministrativa.

2. Su difensori tzivicu est nominau cun delibera de cunsillu comunali a maggioràntzia de tres de sa de cuàturu partis de is cunsilleris assenniaus a su comunu, cun votatzioni a schedas segretas, in sa setzida sighenti a-i cussa de presentatzioni de sa giunta.

3. Dònna atù de candidadura, presentau in is tempus e modus stabilius de su regulamentu, depit essi sutascritu de assumancu una de sa de cinqu partis de is cunsilleris comunalis.

4. Su regulamentu apòsitu at a stabiliri is rechisius po s'elegibilitadi e cumpatibilitadi, incàrrigus, mezus, raportus cun s'aministratzioni e impreu econòmicu.

TÌTULU IV

PROTZEDIMENTU AMINISTRATIVU

Art.24

- Printzipius po is protzeduras -

1. Po is protzedimentus chi pertocant is atus po situatzionis giuridicas sugetivas, funt prevedias sa semprificatzioni, pubritzidadi e fai pigai parti a is interessaus cunforma a is printzipius stabilius de sa L.241/90. Su regulamentu apòsitu po su diritu de accessu a is atus e a su protzedimentu aministrativu, disponit una dissiplina po fai efetivu su diritu de donniunu e de is assotziatzionis po interverni a s'amparu de is interessus de totus.

TÌTULU V

ÒRGANUS ISTITUTZIONALIS E ÀTERUS ORGANUS

Art.25

- Òrganus -

1. Funt òrganus istitutzionalis de su comunu: su sindigu, su cunsillu e sa giunta. Donniunu est òrganu de governu de s'enti po sa cumpetèntzia chi ddi pertocat.

2. Funt òrganus a importu istitutzionali: su presidenti de su cunsillu comunali, sa cunferèntzia de is capogrupus cunsiliaris, is cumissionis cunsiliaris, su collègiu de is revisoris.

3. Funt òrganus de gestioni e espressamentu: totu is dirigentis e/o is funtzionàrius cun incàrrigu cunferiu de su sindigu po sa gestioni de is arresuras umanas e finantziàrias.

4. Is òrganus arremonaus a su comma 3 pretzedenti, esertzitant is incàrrigus cunferius po su regulamentu de is ufizius e ervitzius cunforma a is printzìpius stabilius de custu statutu e de is regulamentus de su comunu.

5. Po su funtzionamentu de is òrganus istituzionalis e a rilevàntzia istituzionali su bilànciu de su comunu prevedit stantziamentus apòsitus, cunforma a is critètius inditaus in su regulamentu de contabilidadi e de àterus puru.

Art. 26

- Su cunsillu comunali -

1. Su cunsillu rapresentat sa comunidadi e ndi curat is interessus cun su favoressimentu de atzionis po acresci su progressu tzivili e su mellioramentu de sa calidadi de sa vida in sa comunidadi.

2. A su cunsillu cumpetit, in particulari, de donai is trastus e de apoderai su controllu politicu e amministrativu po s'atividadi de sa giunta, chi no podit esertzitari in nisciunu modu e po nisciunu motivu sa podestadi e is incàrrigus de cumpetèntzia de su cunsillu, sarvu in situatzionis de urgèntzia po variatzioni de bilànciu de sutaponni a ratifica cunforma a sa lei.

3. A su cunsillu comunali spetat de acetai is cunsilleris elègius e su giuditziu po is situatzionis de inelegibilitadi e incompatibilitadi, cunforma a is leis de su Stadu.

4. Su cunsillu comunali determinat s'impunnada politica-amministrativa e ndi controllat s'atuatzioni. Donat disponimentu a is atus de fundamentu de su comunu chi funt demanda de is leis e de custu statutu.

5. Su cunsillu comunali pigat parti po definiri, cambiai e verificai de tantu in tantu s'atuamentu de is lineas programàticas de governu presentadas de su sindigu, arrespetendi custas lineas ghias:

- a) Po sa definitzioni de is lineas programàticas, luegu pustis s'eletzioni, su sindigu favoressit sa consultatzioni de is grupus cunsiliaris;
- b) Po s'adeguamentu de is lineas programàticas, in su cursu de su mandau, pustis is verificas po s'atuatzioni de is programas, su sindigu illustrat una proposta po s'adeguamentu e su cunsillu ndi deliberat apitzus.

6. Dissiplinat cun regulamentu apòsitu is modus po s'expressioni e su funtzionamentu de s'autonomia e s'organizazioni chi ddi pertocat, pruschetotu po si chi pertocat sa possibilidadi de impreu de mezus e struturas in dotazioni a is cunsilleris e a s'ufitziu de presidèntzia e po sa gestioni de is arresuras finantziàrias chi ant a essi prevedias a manera adeguada, cun s'acòrdiu de su cunsillu e de su sindigu in d-unu finanziamentu de bilànciu assenniau, cun su pianu esecutivu de gestioni a un responsàbili de servìtziu.

7. Su regulamentu po su funtzionamentu e s'organizazioni de su cunsillu e de is cumissionis depit essi pigau o modificau a magioràntzia assoluta de is cumponentis assenniaus a su cunsillu, cunforma a-i custus printzìpius:

- a) Is avisus po su cunvocu de is atòbius depint arribai cun antizipu cun is ajnas chi sa tennologia moderna donat. Sa connoscèntzia de sa dii e de s'ora de s'adunàntzia depit essi assegurada. Est sarvau fintzas su printzìpiu de assegurai a su cunsillu de podi deliberai cun cuscièntzia connoscendi in anticipu is argumentus a s'òrdini de sa dii.
- b) Est arreconnota a su cunsillu s'autonoma determinazioni de si pigai un ufiziu de presidèntzia cun d-unu presidenti, duus vicepresidentis cun d-unu vicàriu, de is servìtzios, atrezaduras e arresuras finantziàrias, struturas apòsitadas po fai funtzionai su cunsillu, in relatzioni a is fabisòngius espressaus e de sa disponibilidadi de bilànciu. Su regulamentu dissiplinat is modalidadis po sa gestioni de is arresuras donadas a su cunsillu po podi funtzionai e po cussu de is trumas cunsiliaris, de is cumissionis, de is organismus chi funt expressioni de su cunsillu etotu, regularmenti costituius.
- c) S'adunàntzia de su cunsillu est bàllidu chi ddoi funt assumancu dexi cumponentis de su cunsillu. In segunda cunvocatzioni serbit una de is tres partis de is cunsilleris assenniaus a su cunsillu esclùdiu su sindigu (seti).
- d) Su presidenti apricat arrègulas chi assegurant su dibàtitu democràticu arrecurrendi po si chi est possibili a protzeduras simplificadas e a decisionis lestras, efficientis e econòmicas.
- e) Su regulamentu dissiplinat sanzionis de parti de su presidenti po su pùblicu o po is cunsilleris etotu chi no permitant de fai un'adunàntzia tzivili e ordinada.

Art.27

– Presidenti de su cunsillu comunali -

1. Su cunsillu comunali est presèdiu solitamente de su presidenti de su cunsillu chi ndi dirigit is traballus, cunforma a-i custu statutu e de su regulamentu po s'organizazioni e su funtzionamentu de su cunsillu e de is cumissionis.
2. Sa primu setzida sighenti a is eletzionis comunali est cunvocada de su sindigu, e est presièdia de su cunsilleri prus mannu de edadi fintzas a candu no benit elègiu su presidenti de su cunsillu.
3. Su presidenti est elègiu de su cunsillu aintru de issu etotu, a scrutiniu segretu cun votu limitau scèti a unu nòmini, in sa primu setzida cunsiliari pustis sa convàlida de is elègius.
4. Su cunsillu elegit su presidenti cun votazioni segreta a magioràntzia de is 2/3 de is cunsilleris assenniaus. Chi nemus lompit a pigai sa magioràntzia chi serbit, si protzedit, in sa pròpia setzida, a un'àtera votazioni innui si depit raggiungi sa magioràntzia prena de is cunsilleris assenniaus. Chi si pigat sceda negativa, si protzedit luegu a su ballotàgiu de is candidaus chi ant pigau prus votus in su segundu scrutiniu e benit elègiu si chi pigat prus votus o su chi est prus mannu de edadi chi pigant is pròpius votus. Sa deliberazioni de nòmina de su presidenti est eseguibili de luegu po ddi fai pigai s'incàrrigu de sa diretzioni in cussa setzida etotu. Pustis s'eletzioni de su presidenti e asuta de sa diretzioni cosa sua, si protzedit a elegi duus vicepresidentis, cun d-una votazioni a manera segreta e cun preferèntzia scèti po unu nòmini: ant a essi elègius si chi ant pigau prus votus. Assumancu un vicepresidenti depit essi rapresentanti de sa minorantza. Su presidenti e is vicepresidents constituiscint s'ufitziu de presidèntzia.
5. Is poderis e is incàrrigus de su presidenti de su cunsillu e de s'ufitziu de presidèntzia funt acraus in su regulamentu po s'organizazioni e su funtzionamentu de su cunsillu.
6. A su presidenti s'apricant is normas po s'aspetativa, permissus, indennidadis dispònnias de sa lei po is amministradoris comunali. In sedi de primu apricazioni s'eletzioni de is vicepresidentis si podit fai in sa primu setzida de su cunsillu cunvocada pustis s'intrada in vigèntzia de custa norma.
7. Sa cunvocazioni de su cunsillu po sa convàlida de is elègius, po su cambiu de is cunsilleris, po elegi su presidenti de su cunsillu, po sa comunicazioni de is componentis de sa giunta, si depit fai aintru de dèxi diis de sa

procramatizoni de si chi funt stètius elègius. S'atòbiu de su cunsillu po presentai de parti de su sindigu is linias programàticas po is trabballus e progetus de fai in su mandau cosa sua, est fissada aintru de 20 diis sighentis a su primu atòbiu po sa convàlida de is elègius.

8. Su cunsillu comunali est cunvocau de su presidenti cun avisus scritus, assumancu cincu diis ainnantis po is setzidas programadas, tres diis po cussas straordinàrias e 24 oras ainnantis in situatzionis de urgèntzia. S'argumentu est disciplinau a sa minuda de su regulamentu po is adunàntzias cunsiliaris.

Art.28

- Su cunsilleri prus mannu de edadi –

1. Chi amancat su presidenti e is vice presidentis, su cunsillu est presièdiu de su cunsilleri prus mannu de edadi, chi ndi pigat s'incàrrigu cumentu vicàriu.
2. Su cunsilleri prus mannu de edadi est si chi tenit prus annus fora de contai is sindigus no elègius, cunforma a is leis in vigèntzia.
3. Chi amancat fintzas su cunsilleri prus mannu, s'incàrrigu e is poteri ddus pigat de su prus mannu de edadi de is cunsillaris chi funt in s'aposentu.
4. In s'ipòtesi de impedimentu contemporàneu o de cuntratemus improvisus de su presidenti e de is vicepresidentis, si podit incarrigai su cunsilleri prus mannu de edadi a ddu sostituiri po incombèntzias spetzificas de s'incàrrigu.

Art. 29

- Is cumissionis cunsiliaris –

1. Su cunsillu podit istituiri aintru de issu etotu, cun critèriu de proportzioni cunforma a is grupus cunsiliaris, is cumissionis permanentis cun incàrrigu de consulèntzia, in su nùmuru e cun is cumpetèntzias prevedias de su regulamentu po s'organizatzioni de su cunsillu e de is cumissionis chi ndi disciplinant su funtzionamentu relativu.
 2. Su cunsillu podit istituiri cumissionis spetzialis, cun critèriu proportzionali, de stùdiu, de indàgini, de garantzia e de cuntrollu, po si chi pertocat argumentus specificus chi no faint parti de si chi funt de cumpetèntzia de is cumissionis permanentis.
- A is cumponentis de foras funt arreconnòscius, chi cumpatibilis, is pròpius diritus de is cunsillaris po si chi pertocat is permissus e indennidadi, cunforma

a si chi est disciplinatu de su regulamentu. A is componentis de foras est arreconnòsciu su cumpensu in cunforma a su traballu professionali fatu chi si definiscit dònna borta cun is arrègulas de sa cuntratazioni.

3. Is cumissionis elegint su presidenti aintru de issus etotu, a scrutiniu segretu, cun votu limitau scèti a unu nòmini: benit elègiu si chi pigat prus votus. Cun protzedura ugualli, ma cun àtera votazioni, benit elègiu su vicepresidente. Sa presidèntzia de is cumissionis cunsiliaris cun incàrrigus de controllu e garantzia, chi funt constituidas, est donau a sa minorantza.

4. Dònna cumissàriu podit delegai un àteru cunsilleri chi fait parti de su pròpiu grupu cunsiliari po ddu fai pigai parti a su postu suu a una o prus setzidas de sa cumissioni. Is grupus no rapresentaus in d-una cumissioni podint fai interвени un cunsilleri, dun diritu de chistionai, ma fora de tenn idiritu de votu e fora de pigai getoni de presèntzia.

5. Is cumissionis tenint facultadi de domandai s'interventu, a is setzidas de issas etotu, de su sindigu e de is assessoris e de is responsàbilis de is unidades operativas de su comunu.

6. Is cumissionis depint esaminai a manera preventiva si chi est de cumpetèntzia de su cunsillu donadas de su sindigu o de s'assessori cumpetenti po matèria de acòrdiu cun su presidenti de su cunsillu. Su regulamentu disciplinat is tempus de donai arrespusta cun d-unu parri consultivu de is cumissionis, e agoa sa proposta benit intregada a totu su cunsillu.

7. Depint essi esaminadas de is cumissionis cumpetentis is statutus, is regulamentus is atus de indiritzu e de programazioni, is pianus, is bilàncius e is contus consuntivus. Chi su presidenti at tentu sollècitus po is propostas po unu cunvocu urgenti de su cunsillu comunali, benint custas iscritas luegu a s'òrdini de sa dii e postas a disponimentu de is cunsilleris assumancu 24 oras ainnantis de s'adunàntzia.

8. Est òbrigu a is ufizius de su comunu de donai a sa cumissioni totu is datus e is documentus arrechèdius de sa presidèntzia.

9. Dònna cumissioni tenit a disponimentu un segretàriu tènnicu dependenti de su comunu.

Art.30

- Is trumas cunsiliaris –

1. Is cunsilleris, in dònnia momentu ddu domandint, s'atòbiant in grupus politicus de assumancu duus cumponentis. Is cumponentis de dònnia grupu depint fai pervenni a su presidenti sa desinniatzioni iscrita de su nominative de su cunsilleri inditau cumentu capogrupu.
2. Si podit constitui unu grupu cun d-unu cunsilleri scèti candu custu est espressione de una fortza politica chi at pigau parti a s'eletzioni.
3. De sa costituzioni de una truma politica noa si ndi pigat cuscièntzia ufizialmenti in cunsillu comunali in sa primu setzida a disponimentu.
4. Is cunsilleris chi no pigant parti nimancu a una truma costituia faint parti de sa truma amesturada, calisiat su nùmeru de si chi ndi faint parti.

Art. 31

- Sa cunferèntzia de is capogrupus –

1. Sa cunferèntzia de is capogrupus est cunvocada e presèdia de su presidenti de su cunsillu.
2. A s'adunàntzia pigant parti su sindigu o su vice sindigu o s'assessori delegau.
In prus pigant parti, chi arrechèdiu de su presidenti, is vice presidentis, su segretàriu generali o su sostitudu o un àteru funtzionàriu comunali.
Sa cunferèntzia est cunvocada de su presidenti candu ndi fait arrechesta motivada su sindigu o assumancu duus capugrupus. Su presidenti programat is traballus de su cunsillu, con consurtatzioni de sa cunferèntzia de is capogrupus.
Is incàrrigus e is cumpetèntzias de sa cunferèntzia de is capogrupus funt disciplinadas cun su regulamentu po su funtzionamentu de su cunsillu.

Art. 32

- Is cunsilleris –

1. Is cunsilleris rapresentant is tzitadinus de su comunu e pigant s'incàrrigu a tìtulu onorìficu e fora de tenni vincolus de mandau. Is indennidadis chi spetant a su cunsilleri funt prevedias de sa lei.

2. Is cunsilleris tenint su doveri de:

- a) Pigai parti a is adunàntzias de su cunsillu e de is cumissionis innui funt inserius. Chi no pigant parti po cincu adunàntzias de sighiu fora de tenni arrexioni giustificada e fora de donai comunicatzioni a su presidenti, tenit cumentis cunsequèntzia sa decadèntzia po s'incàrrigu de cunsilleri.
Sa decadèntzia benit de crarada de su cunsillu, d'ufitziu o de istàntzia de unu tzitadinu eletori, pustis dèxi diis de sa notifica a s'interessau de sa proposta de decadèntzia pustis sa valutatzioni de is giustificatzionis intèndias de is cunsilleris.
- b) Sighiri a tenni is incàrrigus esternus chi ddi funt stètius intregaus, fintzas candu s'incàrrigu est acabau po mori de sa sessada de su cunsillu comunali.
- c) No depint pigai parti a sa discussioni e votatzioni de is argumentus prevedius de sa lei.
- d) Presentai aintru de su 30 de argiolas de dònna annu, po totu su tempus de su mandau, còpia de sa de craratzioni de is rèditus de s'annu pretzedenti, po dda fai pùbrica apchendi-de-dda a s'albu pretòriu po 30 diis de sighiu.

3. Is cunsilleris tenint su poderi e su diritu de:

- a) Pigai s'initziativa deliberativa po totu is atus de cumpetèntzia de su cunsillu, de presentai interrogatzionis, dimandas e motzionis.
- b) Otènni de is ufizius de su comunu e de is aziendas e is entis chi dipendint de issu, totu is scedas e is informus ùtilis po totu is acumprimentus de su mandau, a sa manera inditada in su regulamentu po s'atzessu a is autus.

4. Is cunsilleris si podint dimiti de s'incàrrigu presentendi un atu formali.

Is dimissionis no si podint revocai e no tenint sa netzessidadi de essi pigadas d'atu, funt bàllidas de candu benint presentadas a su protocollu de su comunu.

5. Aintru e no prus a tradu de 10 diis, su cunsillu depit providi a su càmbiu de is cunsilleris chi si funt dimitius, sighendi s'òrdini de is dimissionis donadas, cumentis arresurtat de su protocollu.

No si fait su càmbiu chi ddoi funt is cunditzionis po ndi sciollu su cunsillu comunali.

Art. 33

- Nòmina de sa giunta –

1. Is assessoris, cun d-unu chi est inditau cumentu vice sindigu, funt nominaus de su sindigu, fintzas fora de si chi faint parti de su cunsillu.
2. Sa nòmina de si chi faint parti de sa giunta est fata isciri de su sindigu a su cunsillu, in sa primu setzida sighenti a s'eletzioni.

Art. 34

- Cumpositzioni de sa giunta –

1. Sa giunta est cumpònna de su sindigu, chi dda cunvocat e dda presiedit, e de unu nùmeru de assessoris chi cambiat cun su programa de su sindigu chi tenit sa facultadi de si sceddai is collaboradoris in su nùmeru màssimu de seti assessoris cunforma a sa lei. (1)
2. Podint essi nominaus assessoris is tzitadinus chi tenint is rechisius de elegibilidadi e cumpatibilidadi cun s'incàrrigu de cunsilleri.
3. Chi su sindigu amancat o tenit strubu presiedit sa giunta su vicesindigu o s'assessori prus mannu de edadi; est su vicesindigu s'assessori inditau aici; est assessori prus mannu si chi est prus mannu de edadi.

Art. 35

- Incumpatibilidadi e inelegibilidadi –

1. Sa càrriga de assessori no est cumpatibili cun cussa de cunsilleri comunali; po custu is assessoris pigant parti a is traballus de su cunsillu cun sa facultadi de chistionai e de presentai emendamentus scèti po si chi pertocat is argumentus chi faint parti de s'aministratzioni innui funt prepostus e fora de su diritu de votu.
2. Is assessoris tenint su doveri de pigai parti a sa setzida de su cunsillu e de is cumissionis chi faint parti de s'aministratzioni innui funt prepostus. A is assessoris tènnicus funt arreconnotus is diritus de is cunsilleri po pigai is permissus retribuuius po pigai parti a is setzidas de su cunsillu e de is cumissionis innui benint invitaus.

3. Chi un consilleri comunali pigat sa càrriga de assessori in sa giunta, acabat cun sa càrriga de cunsilleri candu acetat sa nòmina e a su postu suu imbucatu su primu de is no elègius de sa pròpiu lista.

4. No podint fai parti de sa giunta su pobiddu/mulleri, is avus, is fillus, parentis e congiuntus fintzas a su de tres gradu de su sindigu. Custus etotu no podint essi nominaus rapresentantis de su comunu.

Art.36

- Cumpetènzias e atividadis de sa giunta –

1. S'atividadi de sa giunta si manifestat cun is deliberatzionis e arrespetat a manera rigorosa su printzìpiu de sa colegialidadi, e po custu is atus cosa sua no podint essi, né ddus podit fai de un assessori scèti.

Is incàrrigus chi podint essi delegaus de su sindigu a is assessoris depint sèmpiri arrespetai custu printzìpiu e no si podi ledi sa cumpetènzia de su diretori generali, de is dirigentis e/o funtzionàrius, de su segretàriu generali e de is responsàbilis de is servitzius.

2. Sa giunta in particulari tenit custas cumpetènzias:

- a) Collaborat cun su sindigu po atuai is dispositzionis generalis de governu.
- b) S'incurat de is atus chi no funt arreservaus de sa lei a su cunsillu e chi no faint parti de is cumpetènzias, prevedias de sa lei e de custu statutu, de su sindigu, de su segretàriu e de is funtzionàrius.
- c) S'incurat atus po proponni e donai sinnali cunforma a su cunsillu e ddi depit arriferiri dònna annu apitzus de s'atividadi fata.
- d) Pigat su regulamentu po s'ordinamentu de is ufizius e servitzius arrespetendi is critèrius stabilius de su cunsillu comunali.
- e) Pigat is deliberatzionis po custas matèrias:

e.1) Proponit s'aprovatzioni de su bilànciu preventivu e de su contu consurtivu de sutaponni a s'aprovatzioni de su cunsillu.

e.2) S'ocupat de is variatzioni de su bilànciu a manera urgenti de sutaponni a ratifica de su cunsillu aintru de is 60 diis sighentis.

e.3) Proponit is deliberatzionis po is argumentus arreservaus a su cunsillu, de sutaponni a s'esàmini de is cumissionis cunsiliaris cumpetentis.

- e.4) Aprovat is programas executivus cunforma a is disponimentus inditaus de su cunsillu.
- e.5) Pigat is provedimentus innui serbit un impènniu de spesa po is stantziamentus de su bilànciu no assenniaus craramenti a cumpetèntzia de su cunsillu comunali, chi custu no est giai stètiu assenniau po cumpetèntzia a is dirigentis e/o funtzionàrius.
- e.6) Aprovat su regulamentu de organizazioni e gestioni de s'atividadu interna e i disciplinaris chi no funt de cumpetèntzia de su cunsillu comunali.
- e.7) Cunvocat is consurtatzionis popularis stabilias de su cunsillu comunali.
- e.8) Aprovat sa costituzioni de s'ufitziu eletorali donendi a su responsàbili de servitziu de fai is atus gestionalis chi ddi pertocant.
- e.9) Pigat su protzedimentu po autorizai a sa costituzioni in giuditziu.
- e.10) Suvraintendit a sa gestioni de is servitzius pùblicos arrespetendi s'autonomia de su segretàriu e de is responsàbilis de servitziu cumpetentis po sa gestioni de is servitzius de s'enti e sa direzioni funtzionali e geràrchica de su personali, cun modalidadis e làcanas prevedias de su regulamentu.
- e.11) Aministras, cunforma a sa lei e a su regulamentu, su demàniu e su patrimoniu comunali.

3. Sa giunta cun pròpia deliberatzioni provedit a arregulai dònna incàrrigu chi ddi cumpetit.

Art. 37

- Partecipazioni de su segretàriu -

1. A is setzidas de sa giunta pigat parti su segretàriu generali o, chi no ddoi est, su vicesegretàriu, cun cumpetèntzias consultivas de referèntzia, de assistèntzia e ocupendi-sì de scriri su verbali.

Art. 38

- Decadèntzia de is assessoris -

1. Is assessoris decadint de s'incàrrigu po morti, dimissionis, rèveca, decadèntzia.

2. Is dimissionis de is cumponentis de sa giunta si depint donai a su sindigu e depint essi arregistradas a su protocollu de su comunu.

Su sindigu ndi pigat atu e ndi donat comunicatzioni a su cunsillu in sa primu setzida a disponimentu. Funt bàllidas de candu benint presentadas.

3. Su sindigu podit revocai is assessoris donendi-de-ndi comunicatzioni e spiegatzioni a su cunsillu. Sa rèveca est bàllida de candu benit fatu sciri a s'assessori revocau cun nota in su protocollu generali de su comunu. S'arrexioni de sa rèveca depit essi sintètica e riferida candu benit a amancai su raportu fiduciàriu. Custu atu est presentau cumentu comunicatzioni a su cunsillu, inditendi su nòmini de s'assessori nou, in sa primu setzida pustis s'eventu.

4. Sa decadèntzia de s'incàrrigu de assessori est po custas arrexionis:

- a) Acramentu de una càusa de inelegibilitadi o incumpatibilitadi a s'incàrrigu de cunsilleri;
- b) Acramentu de una causa chi non permitit de pigai s'incàrrigu de assessori;
- c) Àteras situatzionis prevedias de sa lei.

Art.39

- Doveris de is assessoris –

1. Is assessoris funt responsàbilis faci a su sindigu. Su sindigu podit cambiai is incàrrigus donaus e is funtzionis de dònna assessori dònna borta chi pentzat siat cosa de fai, cun atu motivau, donendi-de-ndi sceda a su cunsillu.

2. Is assessoris tenint su doveri de si ponni de acòrdiu cun su sindigu po is decraratzionis de fai, candu custas pertocant sa polìtica de su comunu.

3. Dònna atzioni de s'assessori depit essi improntada a su doveri po arrespetai is printzìpius de unidadi e coordinamentu de is indirtzus polìticus chi tenint cumentu mètudu de traballu sa programatzioni integrada de is setoris de interventu, prevedius in is lìnias programàticas de su sindigu.

4. Su comportamentu de is assessoris depit essi aprontau a is printzìpius de imparzialità e amministratzioni fata arrespetendi sa difarèntzia de incàrrigus, cumpetènzias e responsabilidadi de is òrganus politicus dirigentis.

5. Dònna assessori tenit su doveri de s'astenni cunforma a sa lei.

Art.40 **- Su Sindigu -**

1. Su sindigu est responsàbili de s'amministratzioni comunali. Tenit sa rapresentàntzia generali e legali de s'enti.

2. Cunvocat e presiedit sa giunta. In sa dii de su primu insediamentu de su cunsillu, fait su giuramentu de fronti a s'adunàntzia, de arrespetai a manera leali sa costituzioni italiana.

Su distintivu est sa fàscia de tres coloris cun su stema de sa repùblica e cussu de su comunu chi, po is ocasionis ufizialis, benit ingota cumentu bandulera.

3. Cumentu capu de s'amministratzioni, s'òcupat de custas atividadis:

- a) Suvrintendit a su funzionamentu de is ufizius e de is servìtzius e a s'esecuzioni de is atus, cun s'emanazioni de direttivas e istruzionis po indirizai sa gestioni de sa tennostrutura amministrativa.
- b) Nòmina e rèvocat su vicesindigu, donendi-de-ndi sa dèlega spetzìfica po is incàrrigus cunforma a s'art.15 comma 4bis de sa L. 19.03.90 n.55.
- c) Nòminat e rèvocat is assessoris donendi-de-ddi una truma de matèrias e comunicat a su prefetu is atus chi ddi pertocant.
- d) Nòminat is cumponentis de is cumissionis chi no funt de cumpetèntzia de su cunsillu comunali.
- e) Nòmina su segretàriu generali sceddendi-de-ddu tra is iscritus a s'albu cunforma a s'art.17 comma 75 de sa L.127/97.
- f) Rèvocat su segretàriu generali cun provedimentu motivau, po sa violatzioni de is doveris de ufiziu, prèvia deliberatzioni de giunta, cunforma a s'art.17 comma 71 de sa L.127/97.
- g) Donat s'incàrrigu de direttori generali a su segretàriu comunali in s'ipòtesi inditada in s'art.51 bis de sa L.142/90 e in dònna àtera situatzioni candu su direttori no est stètiu nomenau.
- h) Emanat is regulamentus comunalis, firmat is ordinàntzias apricativas de leis e regulamentus (2).**
- i) Stipulat acòrdius de programa cunforma a s'art.27 de sa L.142/90.

- j) Svolgit is incàrrigus stabilius de sa lei, de su statutu e de is regulamentus, donendi is incàrrigus chi ddi pertocant a is dirigentis e/o funtzionàrius.
- k) Suvrintendit a is incàrrigus statalis e regionalis donaus a su comunu.
- l) Coordinat, organizat cunforma a is inditus espressaus de su cunsillu e in s' àmbitu de is critèrius pigaus de sa regioni, is oràrius de is butegas de is servitzius pùblicos, e de acòrdiu cun is responsàbilis cumpetentis po su territòriu de is aministratzionis interessadas, is oràrius de aberidura de is ufizius chi ddoi funt in su territòriu.
- m) Provedit cun decretu a sa nòmina, desinniatzioni e rèveca de is rapresentantis de su comunu in entis, aziendas e istituzionis.
- n) Nòminat cun decretu is dirigentis o is responsàbilis de is ufizius e de is servitzius donendi-de-ddi incàrrigus dirigentzialis cunforma a s'art.6 de sa L.127/97 e sa retributzioni de positzioni po is dirigentis e is indennidadis de positzioni organizativa po is dependentis e funtzionàrius, cunforma a is cuntratus de traballu in vigèntzia.
Donat cun decretu is incàrrigus de collaboratzioni de foras cunforma a s'art.151 comma I de sa L.142/90 e de s'ordinamentu de is ufizius e de is servitzius, postu in contu de critèrius de cumpetèntzia professionali, capatzidadi direttzionali, responsabilidadi.
- o) Disponit cun decretu, de acòrdiu cun su segretàriu e/o su diretori generali, is trasferimentus internus de un setori a s' àteru de is respnsàbilis de is servitzius e de is ufizius.
- p) **Firmat is atus generalis e cussus aministrativus chi tenint cuntenudu discretzionali (2).**
- q) Rapresentat in giuditziu su comunu sarvu is cumpetèntzias atribuias a su dirigenti e/o funtzionàriu po is atzionis de possu e is provedimentus cautelativus.
- r) Cun decretu incàrrigat su legali chi depit amparai is interessus de su comunu in is sedis de sa giustitzia donendi a su responsàbili de ufiziu s'incàrrigu po is adempimentus chi cunsighint po sa gestioni.

4. Pigat totu is atus de cumpetèntzia cosa sua cumentis ufiziali de governu, cun facultadi de dèlega a dirigentis e/o funtzionàrius de s'enti, cunforma a s'art.38 de sa L. 142/90 e modificatzionis sighentis, cumentis:

- a) Suvrintendit a sa gestioni de is registrus de stadu tzivili e de populatzioni e is adempimentus eletoralis, de sa leva e de statistica.
- b) Emanat is atus po s'òrdini e sa seguresa pùblica, sa sanidadi e igiene pùblica.

- c) Suvraintendit a su svolgimentu de is incàrrigus de sa politzia giuditziària e seguresa pùblica, cunforma a is leis.
- d) Suvraintendit a sa vigilàntzia de su territòriu po si chi pertocat sa seguresa e s'òrdini pùblicu donendi-de-ndi informus a su prefetu.
- e) Emanat is atus contingibilis e urgentis po sa sanidadi, igiene, ediltzia e politzia locali.
- f) Candu nci funt situatzionis de emergèntzia, podit pigai provedimentus urgentis po modificai is oràrius de is butegas e de is esertitzius pùblicos e de is ufizius chi funt in su territòriu.

5. Totu is incàrrigus inditaus in is commas pretzedentis abarrant de cumpetèntzia de su sindigu, sarvu chi leis spetzialis no ddas donint a dirigentis e/o funtzionàrius de s'enti.

6. Su sindigu ndi bessit de s'incàrrigu po: dimissionis, impedimentus, bogaduras, decadèntzia, suspensioni o morti, cunforma a s'art.37 de sa L.142/90. Chi ndi bessit po mori de dimissionis custas funt bàllidas binti diis de sa formalizatzioni e presentatzioni a su cunsillu, pustisustus tempus is dimissionis no si podint prus revocai e funt eficacis.

Art. 41

- Motzioni de sfidùcia -

1. Su sindigu ndi podit bessiri de s'incàrrigu po mori de una motzioni de sfidùcia votada po apellu nominali de sa magioràntzia assoluta de si chi faint parti de su cunsillu. Sa motzioni depit essi motivada e sutascrita de assumancu duas de cinqu partis de is cunsilleris assenniaus fora de contai su sindigu. Sa motzioni si depit ponni a discussioni pustis dexti diis e non prus a tradu de trinta diis de candu benit presentada.

Chi sa motzioni benit aprovada si protzedet a sessai su cunsillu comunali. Sa deliberatzioni de su cunsillu comunali chi aprovat sa motzioni de sfidùcia est decrarada eseguibili de luegu cunforma a s'art.30 de sa L.R. 13.12.94 n^u 38 e modificatzionis sighbentis.

Art.42
- Su vicesìndigu –

1. Su sindigu donat incàrrigu a unu de is assessoris cumentis vicesìndigu po ddu sostitui chi serbit, fintzas cumentis ufiziali de governu, chi amancat o tenit impedimentus. Chi su vicesìndigu puru no si podit presentai, a sostitui su sindigu nci pentzat s'assessori prus mannu de edadi.

2. Chi su sindigu si dimitit, no podit prus torrai a andai, benit bogau, decadit o si morit, s'incàrrigu ddu pigat su vicesìndigu fintzas a candu no s'elegit su sindigu nou.

TÌTULU VI
ORDINAMENTU DE IS UFÌTZIUS

Art.43
- Is princìpius po determinai s'abisòngiu orgànicu, s'organizazioni e sa gestioni de su personali

1. Is dispositzionis de custu titulu stabiliscint, in s'àmbitu de is printzipius stabilius de sa lei de su Stadu e de sa Regioni Autònoma de sa Sardigna, is normas de fundamentu po s'organizazioni de su comunu, de modu chi siat assegurau unu traballu bonu e s'impartzialidadi de s'atzioni amministrativa.

2. Is finalidadi de fundamentu chi s'enti depit raggiungi cun s'organizazioni de is ufizius e de is servizius, cun sa giunta comunali chi depit arrespetai su regulamentu, e cun custus crìterius generalis stabilius de su cunsillu:

- a) Essi a servìtziu de sa comunidadi paulesa cumentis totu is atividades pùblicas, amanniendi s'eficèntzia de s'enti in relatzioni a cussa de is ufizius corrispondentis e servizius de s'Unioni Europea, fintzas cun d-unu sviluppu coorinau de is sistemas informativus pùblicos;
- b) Imperai a su mellus is arresursas umanas curendi-de-ndi sa formazioni e su sviluppu professionali de is dependentis, garantendi oportunidadi uguallis po is fèminas e is òminis e aprichendi paris cunditionis ai cussas de su traballu privau.
- c) Pratziri is poderis de is òrganus eletivus (cunsillu, giunta, sindigu) chi cumpetint s'atividadi e su controllu po sa gestioni: segretàriu generali, direttori generali (chi nominau) dirigentis o responsàbilis de is servizius, chi tenint sa gestioni de is arresursas umanas, de is trastus e cussas

finanziàrias cun s capacidadi e is poderis de su privau cumentu datori de traballu.

3. S'aministrazzioni comunali cunforma a sa lei n.142/90 determinat sa dotazioni de is arresuras umanas cunforma a is critèrius de professionalidadi e responsabilidadi. Sa giunta cun s'impunnada de is esigèntzias de esercitziu po is incàrrigus e obietivus specifìcus de su programa politicu de su sindigu, scèti cun su limiti chi ndi derivat de sa disponibilitadi finanziaria, in prus a is professionalidadi chi ddoi funt in is categorias econòmicas cun su cuntratu culletivu de su traballu de is EE.LL. in vigèntzia, podit pigai sa cumpetèntzia, po sa dotazioni orgànica pròpia, de is dirigentis po incàrrigus de cumandu, po una mellus dirigèntzia de is àreas printzipalis po sa tennostrutura de s'enti.

4. S'atividadi de gestioni s'at a depi fundai cun printzipius de autonomia organizativa cun modellus organizativus introdùsius de sa cultura dirigentziali impunnada a su governu de is trastus operativus, a su presidiu de sa complessidadi aziendali, a sa calidadi de is servitzius, a s'atentzioni o su tzitadinu cumentu utenti.

Cun s'ordinamentu de is ufizius e de is servitzius e is atus esecutivus o collegaus, s'aministrazzioni disciplinat:

- a) Sa modalidadi po sa razzionalizazioni de is protzessus produtivus, cunforma lògicas de sempreficazioni aministraiva de is protzeduras.
- b) Is modalidadi po sa gestioni de is arresuras umanas, finanziàrias e tennològicas, cunforma a is modellus cun obietivus, impunnada a su tempus, po traballai a su mellus, po s'eficèntzia e eficàcia, po is funtzionis pròpias de sa titularidadi e cussas atribuias de su Stadu e de sa Regioni.
- c) Is modalidadi po su controllu de sa gestioni e is critèrius de valutazioni de is dirigentis cun su nùcleu de valutazioni.
- d) Sa definitzioni cunforma a sa flessibilitadi de is incàrrigus professionalis indispensàbilis, de s'àmbitu e de s'òrdini geràrchicu e de ugualliantza po is positzioni de responsabilidadi, cunforma a is cumpetèntzias assenniadas.
- e) S'individuatzioni de is trastus operativus innui assegurai mecanismus de programazioni e controllu, po sa comunicazioni interna, de integrazzioni e coordinamentu, de is strategias e tènnicas de ottimizzazioni po s'impreu e sa gestioni de is arresuras umanas.

Art.44

- Su segretàriu generali –

1. Su segretàriu generali de su comunu tenit is incàrrigus chi ddi funt atribuius de sa lei, de su statutu e de is regulamentus.
2. Su segretàriu comunali benit sceddau de su sindigu, in mesu a is dirigentis o funtzionàrius iscritus in s'albu natzionali apòsitu de is segretàrius comunalis. Su segretàriu comunali dipendit de su capu de s'aministratzioni chi ddu nòminat, po totu sa durada de su mandau eletoralì. Pustis chi su mandau de su sindigu acabat, sodigat a svolgi s'incàrrigu fintzas a candu no benit torrau a cunfirmari o nominau unu segretàriu nou.
3. Podit essi revocau scèti cun delibera de giunta, po una violatzioni de is doveris de ufiziu.
4. Cunforma a is normas e is princìpius fissaus de sa lei po s'ordinamentu de is autonomias localis, s'ordinamentu de is ufizius e de is servìtzius disciplinat a sa minuda is funtzionis e cumpetèntzias de su segretàriu in mancàntzia de su direttore generali.
5. Po svolgi s'incàrrigu vicàrias de su segretàriu, su sindigu nòminat su vicesegretàriu. Est atribuia a un funtzionàriu de s'enti, a livellu de incàrrigus de cumandu cun is rechisius prevedius de sa lei po acedi a su concursu po segretàriu comunali, sa positzioni giurìdica de vicesegretàriu, cun su còmpitu de sostituiri su segretàriu generali cunforma a sa lei, chi amancat o tenit impedimentu.
A su vicesegretàriu benit fintzas donada sa dirigèntzia de una struttura organizativa de dimensioni màssima.
6. Su segretàriu generali podit delegai a su vicesegretàriu de acabai atus de cumpetèntzia cosa sua, cunforma a sa lei.
7. Su regulamentu po s'ordinamentu de is ufizius e servìtzius disciplinat is modalidadis de incàrrigu cumenti direttore generali a su segretàriu generali.

Art. 45

- Responsàbilis de servìtziu –

1. Su sindigu agatat e nòminat is responsàbilis de servìtziu sceddendi-de-ddus de su personali chi tenint incàrrigus de cumandu in s'enti etotu e ddis donat

cumpetènzias prevedias de sa lei e cussas stabilias de su regulamentu po s'ordinamentu de is ufizius e servìtzius.

S'ordinamentu de is ufizius e servìtzius dissiplinat a sa minuda is cumpetènzias chi pertocant a is responsàbilis de servìtziu.

Art. 46

- Incàrrigus esternus –

1. Is incàrrigus cumentis responsàbilis de servìtzius e de ufizius innui benit arrechèdia sa specializatzioni si podint pigai cun cuntratu de diritu privau, po no prus pagu de ses mesis e po no prus de cuàturu annus, chi si podint arrennoi scèti una borta, ma po no prus de su mandau de su sìndigu.

2. Intèndiu su segretàriu generali, su sìndigu sutaponit a sa giunta sa decisioni po sa nòmina e agoa protzedit cun atu pròpiu po cunferiri s'incàrrigu.

3. Is incàrrigus arremonaus in is commas pretzedentis funt atribuius a personas chi tenint cumpetènzia spetzìfica e documentada e esperièntzia chi pertocat s'atividadis de fai.

No podint essi pigaus de s'esternu is incàrrigus de vicesegretàriu, responsàbilis de is servìtzius po sa ragioneria, cumandanti de sa polìtzia locali, urbana e rurali.

4. Is provedimentus pigaus de is titularis de incàrrigus esternus diventant definitivus pustis essi stètius comunicaus a su segretàriu, chi protzedit a s'annullamentu chi ddoi funt motivus de legitimidadi o a sa rèvoa o a s'arreforma po cuntrastus cun is indirizus e is diretivas de guvernù e amministrativas, 15 diis sighentis a su ricevimentu.

5. Chi no benint arrespetadas is dispositzionis de su statutu e is diretivas, o s'arribat a unu arresurtau negativu de sa gestioni, su sìndigu podit disponni, intèndiu s'interessau, cun parri de su segretàriu e deliberatzioni de sa giunta, s'interrutzioni antizipada de su raprtu, cun provedimentu motivau.

Art.47

- Incàrrigus sostitutus –

1. Su segretàriu, cun arrechesta de su sindigu e difida, tenit sa cumpetèntzia de pigai e atuai a manera sostitutiva is atus chi, in sa facultadi de su poderi cunferiu de su statutu, iat a ai dèpiu fai un responsàbili de servitziu.
2. Su responsàbili de servitziu fata sa difida, tenit sa facultadi de pigai e atuai po sostituiri is atus chi, in sa facultadi de su poderi chi ddi donat su statutu iat a dèpiu fa un responsàbili de protzedimentu.
3. Sa facultadi de poderi po sostituiri no precludit s'ativatzioni de is protzeduras po acrarai sa responsabilidadadi dissiplinari.

Art. 48

- Protzedimentu dissiplinari –

1. Su protzedimentu dissiplinari e is sanzionis chi ddi pertocant funt arreguladas de su cuntratu culletivu po su traballu, cunforma a is printzipius de is normas generalis de cumpetèntzia.
2. Su regulamentu internu dissiplinat a manera minuda su protzedimentu.

TÌTULU VII

SERVÌTZIUS E FORMAS ASSOTZIATIVAS

Art. 49

- Pianu generali de is servìtzius –

1. Su cunsillu aprovat, fintzas po prus annus, su pianu generali de is servìtzius pùblicus chi funt de cumpetèntzia de su comunu. Su pianu depit inditai: s'ogetu, sa dimensiuni e is carateristicas de is servìtzius, sa gestioni cun valutatzioni cumparativa po dda fai, is dotatzionis patrimonialis e de su personali, is finalidadis chi si bolint persighiri cun sa gestioni de totu is servìtzius e su pianu finantziàriu de gestioni e po is investmentus.
2. Su pianu generali de is servìtzius benit allegau a sa relatzioni de previsionis e po su programa.

Art. 50

- Servitzius comunalis pùblicus –

1. Po sa gestiuni de is servitzius pùblicus su comunu si cunformat a s'art.22 de sa lei 08.06.1990 n.142 e modificatzionis e integratzionis sighentis.

2. Su scioberu de sa gestiuni de pigai benit fata de su cunsillu comunali, cun modalidadis stabilias de sa lei po s'ordinamentu de is autonomias localis. Su cunsillu comunali, in sa basi de su pianu generali de is servitzius, deliberat de pigai sa gestiuni de un servitziu nou, specificchendi:

a) sa relatzioni po s'ogetu de su servitziu e is esigèntzias econòmicas e sotzialis de sa colletividadi locali;

b) is dimensionis econòmicas e organizativas de su servitziu;

c) is arresonis tènnicas e econòmicas candu si donat s'incàrrigu a àterus;

d) is arresonis econòmicas e imprenditorialis po sa gestiuni po s'azienda spetziali;

e) is arresonis de oportunitadi sotziali po sa gestiuni fata cun s'istitutzioni;

f) is arresonis chi giustificant s'interventu de àterus sugetus cun sotziedadis de capitalis fintzas chi no ddoi est sa partecipatzioni comunali.

3. De suspendi o arrevocai su servitziu est facultadi de su cunsillu comunali cun is pròpias modalidadis cunforma a-i custu articulu, cumpatibili e sarvu is dispositzionis de lei e is diritus de àterus.

Art. 51

- Is aministradoris –

1. Is aministradoris de is òrganus de gestiuni arremonaus in s'articulu pretzedenti benint nominaus de su sìndigu cun is inditatzionis si chi stabiliscit su cunsillu comunali cunforma a sa lei po s'ordinamentu de is entis localis.

2. Chi is aministradoris o rapresentantis depint essi sceddaus de si chi faint parti de su cunsillu, ddu decidit su cunsillu etotu. Is aministradoris depint traballai cunforma a is diretivas donadas de su cunsillu e riferiri a-i cussu etotu po su traballu fatu dònnia ses mesis.

3. Is aministradoris chi no acumprint a is doveris insoru o a is incàrrigus funt revocaus de su cunsillu a magioràntzia assoluta de is cunsilleris assenniaus, pustis proposta motivada sutascrita de assumancu una de is tres partis de is cunsilleris e notificada de su messu comunali a is interessaus cun d-una scadèntzia de assumancu 10 diis po cuntrabati.

Art. 52

- Costituzioni e pigai parti a sotziedadis –

1. Su comunu, po constitui o pigai parti a sotziedadis de capitalis, s'uniformat a sa distintzioni de is responsabilidadi de impunnada e controllu e cussas po sa gestioni, e a sa trasparèntzia de is raportus finantziàrius.

2. Sa delibera de su cunsillu po pigai su servìtziu est incarrelada cunforma a is critèrius po sa gestioni de su poderi de nòmina de is aministradoris e a is acòrdius chi ant pigau is Entis chi ddoi faint parti.

3. Sa giunta s'òcupat de sa fasi istrutòria chi pretzedet su pigai parti a sa sotziedadi de capitali cun incàrrigu de su cunsillu, cunforma a su regulamentu de su cunsillu etotu.

4. Su sindigu sutascrivit cun is sotziedadis acòrdius de programa apòsitus, aprovaus de su cunsillu comunali chi s'impunnant a is obietivus de otenni e is òbrigus chi ddoi funt de parti de su comunu e de sa sotziedadi.

5. Is acòridus de su comma pretzedenti funt vincolantis po is aministradoris.

6. Cunforma a s'art.5 de sa L. 154/81 is cunsilleris comunalis podint essi elègius e/o nominaus cumentis membrus de su cunsillu de aministratzioni de sotziedadis de capitalis innui pigant parti is aministratzionis comunalis cumentis magioràntzia o minoràntzia.

7. Is modalidadi de eletzioni e/o nòmina funt stabilias de su regulamentu de consillu comunali.

Art.53

- Istituzionis e aziendas spetzialis –

1. Is istituzionis e is aziendas spetzialis, chi funt disciplinadas de sa lei, benint constituias cun delibera de su cunsillu comunali, aprovada a magioràntzia assoluta de is cunsilleris assenniaus.
2. Su statutu de s'azienda spetziali e su regulamentu po s'istituzioni benint aprovaus de su cunsillu comunali, a magioràntzia assoluta de is cunsilleris assenniaus.
3. Su regulamentu de s'istituzioni disciplinat s'organizazioni, su funtzionamentu e is controllus apitzus de s'atividadadi.
4. Funt òrganus de s'istituzioni o de s'azienda spetziali:
 - a) Su presidenti;
 - b) Su cunsillu de amministratzioni, formau de su presidenti e de cuàturu membrus, chi no depint fai parti de su cunsillu comunali;
 - c) Su direttori.
5. Su direttori de s'istituzioni e cussu de s'azienda spetziali benint nomenaus cun cuntratu de cincu annus de diritu privau cunforma a is dispositzionis de su statutu de s'azienda chi podit prevedi fintzas s'incàrrigu de vice direttori de nominai cun parri a favori de su direttori.
6. S'istituzioni traballat cun su personali assenniau de su comunu e podit tenni sa collaboratzioni de is assotziazionis de volontariau chi tenint scopu sotziali.
7. Su bilànciu annuali e cussu de prus annus e is variatzionis chi ddoi podint essi, is programmas generalis e setorialis, su contu consurtivu de is istituzionis, de is aziendas spetzialis de is Entis dependentis o chi ddoi faint parti o de is cunsòrtzius innui su comunu etotu ddoi fait parti, si depint trasmiti a sa giunta comunali e benint discùssius e aprovaus de su cunsillu comunali impari a su bilànciu e a su contu consurtivu de su comunu.
8. Su personali de s'azienda spetziali est arregulau de su statutu etotu.
9. Dònna azienda spetziali depit istituiri struturas po su controllu de is spesas – beneficius e po su controllu de gestioni, impari a si chi si prevedit po sa struttura amministrativa comunali.

Art.54
- Cuntzessioni –

1. Is cuntzessionis a àterus po sa gestioni de servitzius pùblicus, motivadas, depint durai cunforma a is spesas de investimentu domandadas de su cuntzessionàriu, de si valutai cun d-unu quadru econòmicu-finanziàriu tzertificau, cun modalidadis stabilias de su regulamentu cunsiliari e, de su regulamentu de contabilidadi, chi ddoi est.

2. Su capitolau dissiplinat modalidadis, protzeduras, controllus, poderi de emanai diretivas e vincolus de parti de s'aministrazzioni comunali, e sa facultadi de recessu e illoidura.

Art. 55
- Formas assotziativas .

1. Su comunu podit fai assotziatzionis po sa gestioni de is servitzius pùblicus. Custas funt:

- a) Cunventzionis;
- b) Cunsòrtzius;
- c) Acòrdius de programa.

2. Su comunu podit stipulai cun àterus entis localis cunventzionis cunforma a sa lei e a su regulamentu.

3. Su comunu podit constitui cun àterus entis localis cunsòrtzius po sa gestioni assotziada de unu o prus servitzius, cunforma a sa lei e a su regulamentu.

4. Su sindigu podit favoressi de acabai is acòrdius de programa cunforma a sa lei e a su regulamentu.

5. Su comunu podit fintzas aderiri a is acòrdius de programa favorèssius de àterus sugetus pùblicus.

6. A is aministradoris de is assotziatzionis de custu articulu, nominaus de su comunu, s'apricant, po mori ca funt cumpatibilis, is normas prevedias de su statutu po is aministradoris de is organismus de gestioni de is servitzius comunali.

7. A su personali de is assotziatzionis de custu articulu benint apricadas, po mori ca funt cumpatibilis, is normas prevedias de sa lei, de custu statutu e de

su regulamentu orgànicu po su personali de s'enti e, chi est netzessàriu e possibili, de su statutu de is aziendas spetzialis e de su regulamentu de is istituzionis po su personali.

TÌTULU VIII

CONTROLLU INTERNUS CONTABILIDADI E FINÀNTZIA

Art. 56

- Su collègiu de is revisoris –

1. Su collègiu elegit su collègiu de is revisoris de is contus, cun d-una votazioni ùnica, a scrutiniu segretu e cun votu limitau a duus nòminis. Est presidenti su revisori ufiziali de is contus prus votau. Funt membrus su ragionieri e su cumercialista chi no funt stètius elègius a sa presidèntzia.

2. No si podint elegi a s'incàrrigu de revisori de is contus is cunsilleris e is assessoris comunalis, is parentis fintzas a su cuàturu de gradu e cussus chi tenint cumpetèntzias in su comunu cun arrembursus.

3. Su collègiu de is revisoris, cunforma a sa lei, a su statutu e a su regulamentu de contabilidadi, tenit còmputus de vigilàntzia po sa regularidadi contàbili e finantziària de sa gestioni de su comunu.

Controllat fitianamenti chi ddoi funt valoris e titulus de propiedadi de su comunu e verificat, dònna duus mesis, sa càscia econòmica. Collaborat cun su cunsillu comunali po s'incàrrigu de indiritzu e controllu e, in particulari, fait sa relata de acumpangiamentu a su contu consuntivu, innui s'acrarat chi su rendicontu torrat cun sa gestioni.

4. Cun arrechesta de su cunsillu, donat relatas po agatai soluzionis difarentis po sa gestioni de is servitzius comunalis. Tenit diritu de accessu a is autus e a is documentus de su comunu.

5. Chi si benit cancellaus o suspèndius de su ruolu o de s'albu, o chi no si pigat parti a duus atòbius de sighiu de su collègiu, si decadit de incàrrigu in custu ufiziu.

6. Su funtzionamentu de su collègiu de is revisoris e su cumpensu de si chi ddoi faint parti est stabiliu cun su regulamentu de contabilidadi.

7. Si chi faint parti de su collègiu abarrant in càrriga po tres annus de sa data de sa deliberatzioni de nòmina. Chi si morit, o si rinunciat e decadit unu revisori, custu depit essi sostituiu aintru de sessanta diis. Su revisori nou abarrat in càrriga fintzas candu no acabant is tres annus de su collègiu.

8. Dònna revisori, chi agatat irregularidadis in sa gestioni de s'enti, ddu depit nai po iscritu a su cunsillu.

9. Si chi faint parti de su collègiu de is revisoris podint essi elègius torra scèti po una borta.

Art. 57

- Su controllu de gestioni –

1. Benit costituia sa strutura operativa chi tenit s'incàrrigu de controllai sa gestioni, po verificai chi is obietivus programaus benint fatus, chi is arresuras funt spèndias beni e chi currispundit sa gestioni de sa disponibilitadi finantziària currispundit a su bilànciu.

2. Sa strutura podit essi integrada da espertus esternus e/o istitutus specializaus.

3. Su controllu de gestioni depit essi fatu po dònna servitziu, verificandi a manera totali e po dònna servitziu sa disponibilitadi finantziària, sa spesa de dònna fatori de produtzioni, is arresurtaus cualitativus e cuantitativus otènnius e, po is servitzius de produtzioni, su guadàngiu.

3. Is modalidadis po su controllu de gestioni, is raportus de sa strutura operativa cun sa giunta e su cunsillu e is provedimentus de pigai po sa previsionis de deficit daministratzioni funt indicaus in su regulamentu de contabilitadi.

Art. 54

- Atividadi contàbili –

1. Sa politica de bilànciu de su comunu est arrivòlgia po garantiri a is tzitadinus, a manera prioritària, is servitzius sotzialis netzessàrius.

2. Sa disciplina de sa contabiliadi comunali est stabilia, arrespetendi is leis de su Stadu, de su statutu e de su regulamentu de contabiliadi.

3. Su cunsillu comunali deliberat, a magioràntzia assoluta de is cunsilleris elègius, su bilànciu de previsionis, fatu po sa cumpetèntzia e sa càscia econòmica, impari a sa relata de previsionis e cussa programàtica, de su progetu de bilànciu po prus annus e is àterus documentus prevedius, cunforma a sa lei.
4. Su regulamentu de contabilidadi disciplinat, cunforma a is leis in vigèntzia e a su statutu, totu is cumpetèntzias chi pertocant sa contabilidadi comunali.
5. Is ufizius predisponni a s'aministratzioni contàbili de s'enti apricant unu sistema de pianificatzioni e controllu po sa contabilidadi analitica e traballant cun s'ufiziu po su controllu internu de sa gestioni.
6. Su bilànciu po prus annus, elaborau cunforma a-i cussu de sa Regioni e aprovau de su cunsillu comunali a magioràntzia assoluta de is cunsilleris elègius, emitit apitzus de sa coerèntzia amministrativa e finantziària de is trastus po sa programatzioni de su comunu e costituiscit presupostu informali e amministrativu de is pianus finantziàrius de su comunu e de su pianu generali de is servizius.
7. Su contu consuntivu, innui benit allegada una relata de sa giunta chi donat unu parri po s'eficèntzia e eficàcia po s'atividadi fata, cun su contu econòmicu e su contu patrimoniale e est aprovau de su cunsillu comunali a magioràntzia assoluta de is cunsilleris elègius.

Art. 59

- Atividade finantziària -

1. In s'àmbitu de sa finantzia pùblica, su comunu, cunforma a sa lei, est titulari de autonomia finantziària po is certas de is arresuras chi tenit e cussas trasferias.
2. Su comunu est fintzas titulari de podestadi impositiva autònoma in su campu de is impostas, tassas econòmicas, tarifas, e tenit un demàniu e patrimoniu.
3. In s'àmbitu de is facultadis cuntzèdias de sa lei, su comunu istituiscit, cun deliberatzioni cunsiliari, impostas po nd'assegurari chi dònna tzitadinu ndi pighit parti cunforma a sa capatzidadi de contribui, cun tassas econòmicas e tarifas adeguendi-de-ddas cun difarentziatzionis oportunas e, po si chi est possibile, a su costu de is servizius.

Art. 60

- Nùcleu de valutazioni –

1. Est istituìu su nùcleu de valutazioni po su controllu internu.
2. Su regulamentu pigau de sa giunta comunali disciplinat a sa minuda is modalidadis e critèrius de su controllu internu po una dirigèntzia pùblica, adatendi su comunu sa legislatzioni in vigèntzia po custu argumentu.

TÌTULU IX

NORMAS TRANSITÒRIAS E FINALIS

Art. 61

- Abrogazioni de is normas incompatibilis –

1. Cun s'intrada in vigèntzia de custu statutu benint abrogadas totu is normas de is regulamentus comunali incompatibilis cun is dispositzionis de su statute etotu.
2. Is printzipius de lei de su Stadu e de is Regionis chi influiscint po is argumentus disciplinaus de custu statutu tenint prus importu. Aintru de 120 diis de s'intrada in vigèntzia de custas leis su statute benit cunformau de su cunsillu comunali, arrespetendi is normas de s'art. 4 de sa L. 08.06.1990, n.142.

Art. 62

- Parris obligatòrius –

1. Totu is propositas de deliberazioni depint cuntenni is parris obligatòrius stabilius de sa lei, fintzas po is petizioni. No doi est abisòngiu de su parri candu funt autus cun cuntenudu programàticu e de impunnada.

Art. 63

- Norma po sa serrada –

1. Po totu si chi no est prevediu de custu statutu, s'at a fai riferimentu, po mori ca funt cumpatibilis, a is normas de is leis po is entis localis.

Art. 64

- Intrada in vigèntzia –

1. Po totu is partis chi benint torradas a fai, custu statutu intrat in vigèntzia pustis 30 diis de candu benit apicau a s'albu pretòriu, pustis fatas is protzeduras po su controllu.

Benit pubricau in su B.U.R.A.S. cumenti pubritzidadi e est trasmitiu a su Ministeru de s'Internu po ddu controllai.

SU CUMITAU REGIONALI DE CONTROLLU in sa setzida de su 10.05.2000 AT ANNULLAU UNA PARTI DE SA DELIBERATZIONI DE SU C.C. N.22 DE SU 23.03.2000, CUN OGETU "Adeguamentu Statutu Comunali – Aprovatzioni definitiva" po custus commas:

(1) art. 34, comma 1, po sa parti innui s'omitit sa determinatzioni de su nùmeru de is assessoris, po sa violatzioni de s'art. 33, comma 1 de sa lei 142 de su 1990, sostituiiu de s'art.11, comma 7, de sa Lei 265/1999, chi remandat a su Statutu sa determinatzioni de su nùmeru de is assessoris, aintru de unu limiti màssimu giai determinau, escludendi una variatzioni a discretzioni de parti de su Sìndigu.

(2) art. 40, comma 3, lit. h) e p), po sa "firma" de is ordinàntzias apricativas de is leis e regulamentus e autus aministrativus a contenedu discretzionali, po violatzioni de su printzìpiu de pratziri is òrganus politicus chi tenint s'incàrrigu de diretzioni politica e de controllu e cussus chi funt òrganus burocràticus cun cumpetèntzias de sa gestioni, finzas discretzionali, cunforma a s'art.3 D.Lgs. 29/93, chi est espricatzioni de s'art.52 de sa Lei 142/90.